

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle yhdenmetyt tuotepolitiikan täytäntöönpanosta”

KOM(2009) 693 lopullinen

(2011/C 51/15)

Esittelijä: **Josef ZBORIL**

Euroopan komissio päätti 21. joulukuuta 2009 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle yhdenmetyt tuotepolitiikan täytäntöönpanosta

KOM(2009) 693 lopullinen.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 7. heinäkuuta 2010.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 21. lokakuuta 2010 pitämässään 466. täysistunnossa seuraavan lausunnon yksimielisesti.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti Euroopan komission antamaan yhdenmetyt tuotepolitiikan täytäntöönpanokertomukseen, johon liittyy perusteellinen selvitys yhdenmetyt tuotepolitiikan periaatteiden täytäntöönpanoprosessista. Kertomus on aiheellisesti nivottu kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman muodostamaan laajempaan yhteyteen.

1.2 Yhdenmetytyn lähestymistapaan perustuvassa strategiassa otetaan asianmukaisesti huomioon toissijaisuusperiaate ja kunkin jäsenvaltion erityispiirteet. ETSK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että käytännön toimet toteutetaan pääasiassa alemmilla tasoilla ja tavarantoimittajan ja kuluttajan välisen markkinavuorovaikutuksen tuloksena.

1.3 Vaikka yhdenmetyssä tuotepolitiikassa on otettu huomioon kysymys markkinavoimista, ETSK katsoo, että markkinavälineiden eli esimerkiksi ympäristöveron ja kannustimien käytössä on vielä paljon kehittämisen varaa, jotta niiden soveltamisessa voitaisiin edetä koordinoitusti. ETSK ehdottaa, että enemmän huomiota kiinnitetään jäsenvaltioiden kokemustenvaihtoon sekä erityisesti kannustimiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä pitkäaikaisten vapaaehtoisten sopimusten merkitykseen.

1.4 ETSK on vakuuttunut siitä, että standardointi olisi hyödyksi monille tuotteille, sillä se voisi vaikuttaa myönteisesti esimerkiksi niiden kierrätettävyyteen, tehoon ja ympäristöystävällisyyteen sekä muihin näkökohtiin. Standardoinnilla on keskeinen asema ekologista suunnittelua koskevan direktiivin täytäntöönpanossa, ja standardointia olisi edelleen vahvistettava.

1.5 ETSK katsoo, että kahden ympäristöjärjestelmän lähentäminen (EMAS olisi saatettava lähemmäs ISO 14001 -järjestel-

mää) voisi auttaa varmistamaan EMAS-järjestelmän systemaattisemmän täytäntöönpanon osana kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmaa.

1.6 Kaikki määräykset, toimintalinjaukset tai välineet, myös ne, jotka on tarkoitettu kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman täytäntöönpanemiseksi, olisi laadittava ja hyväksyttävä tavalla, joka ei haittaa sisämarkkinoiden kilpailuloja tai toimintaa ja joka noudattaa täysin paremman sääntelyn periaatetta ja kestävän kehityksen tavoitetta. Käytännön syistä omaksutut uudet politiikat eivät saa olla päällekkäisiä tai ristiriitaisia jo käytössä olevien EU:n välineiden ja politiikkojen kanssa; tämän varmistaminen on välttämätöntä.

1.7 Kustannustehokkuus on myös olennainen edellytys kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman onnistumiselle. Alustavaa vaikutustenarviointia tulisi täydentää analysoimalla makro- ja mikrotaloudellisia vaikutuksia, sillä ne ovat usein hyvin erilaisia todellisessa talouselämässä.

1.8 Arviointimenetelyssä olisi otettava huomioon myös tärkeimmät arvoketjut mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja niin avoimesti kuin mahdollista. Voimassa olevasta ekologista suunnittelua ja ympäristömerkintöjä koskevasta lainsäädännöstä ei saa muodostua rasitetta eurooppalaisille tuotteille, vaan sen pitäisi päinvastoin auttaa eurooppalaisia tuotteita menestymään sekä sisämarkkinoilla että EU:n ulkopuolisilla markkinoilla. Kaikkien aloitteiden, erityisesti tuotteiden merkintöjä koskevien ja kulutustapojen muuttamiseen pyrkivien, olisi perustuttava vankkaan, todistettuun tieteelliseen näyttöön, ja niitä olisi tehtävä vain aloilla, joilla kulutustottumusten muuttaminen on mahdollista.

1.9 Komitea kannattaa yhdenmätyn tuotepolitiikan käsitettä sekä kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmaa, joiden tavoitteena on tukea kestävämpien tuotteiden ja tuotantoprosessien kehittelyä. Komitea on ilmaissut tämänsuuntaisen kannan aiemmissakin tältä alalta antamissaan lausunnoissa ⁽¹⁾. Lähestymistapa tuo enemmän lisäarvoa sekä ympäristölle että Euroopan talouden kilpailukyvyille.

1.10 ETSK on vakuuttunut siitä, että etusijalle olisikin asetettava jo olemassa olevat yhteisöohjelmat, kuten SET-suunnitelma (Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma), ETAP-suunnitelma (ympäristöteknologian toimintasuunnitelma) tai teknologiafoorumit. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä koordinoitujen toimivuuteen ja siihen, että toiminta on riittävän kunnianhimoista.

1.11 Ekoinnovaatioiden tutkimukseen ja kehittämiseen osallistuvien toimijoiden, talouselämän ja yritysten sekä tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen yhteistyön tiivistämisen pitäisi synnyttää alalle ratkaisevan tärkeitä innovaatioita.

1.12 Yhdenmätyn tuotepolitiikan käsitteen soveltaminen erillään kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmasta saattaisi jatkossa turhaan aiheuttaa oikeudellista epäohdonmukaisuutta ja epävarmuutta. Tästä syystä ETSK yhtyy täysin siihen näkemykseen, että tulevat yhdenmätyn tuotepolitiikkaan liittyvät toimet olisi arvioitava ja toteutettava vastedes osana kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman muodostama kokonaisuutta.

1.13 Yhdenmätyn tuotepolitiikan ja kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman toteuttamisen tulee olla dynaaminen prosessi, joka perustuu eri osapuolten (aina yrityksistä ja poliittisista päättäjistä kuluttajajärjestöihin ja ympäristöalan kansalaisjärjestöihin) väliseen jatkuvaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön, jotta voitaisiin vahvistaa kuluttajille suunnatussa viestinnässä käytettäviä välineitä ja ekologista tuotantoa sekä edistää kestäväpohjaisia julkisia hankintoja ja ostoja.

2. Komission asiakirja

2.1 Komissio antoi 18. kesäkuuta 2003 tiedonannon "Yhdenmätyn tuotepolitiikka – Elinkaariajattelu politiikan perustana" ⁽²⁾. Yhdenmätyn tuotepolitiikan käsite perustuu seuraaviin havaintoihin:

— Tavaroiden ja palvelujen (eli tuotteiden) tuotanto ja käyttö aiheuttavat valtaosan kaikista kielteisistä ympäristövaikutuk-

sista. Tilanne on pahentumassa, koska EU:ssa ja koko maailmassa kulutetaan koko ajan yhä suurempi määrä tuotteita.

— Tuotteiden aiheuttamat ympäristöpaineet ja -vaikutukset ilmenevät tuotteiden elinkaaren eri vaiheissa (tuotantoketjun eri osissa, käyttövaiheen aikana tai käytöstä poistettujen tuotteiden hävittämisen yhteydessä). Korjaavien toimien suunnittelussa on otettava huomioon, että ympäristökuormitusta ei saa vain siirtää elinkaaren muihin vaiheisiin tai muille maantieteellisille alueille.

— Tuotteiden ja vaikutusten moninaisuuden vuoksi ei ole olemassa yhtä ainoaa poliittista välinettä, joka voitaisiin kohdistaa niihin kaikkiin. Tarkoituksenmukainen poliittinen väline tai niiden yhdistelmä on valittava tapauskohtaisesti, ja välineiden käyttöä on koordinoitava usein monien eri politiikanlohkojen kesken.

2.2 Tiedonannossa määritellään yhdenmätyn tuotepolitiikan tavoite ja asetetaan sille viisi periaatetta: 1) elinkaariajattelu, 2) yhteistyö markkinoiden kanssa, 3) sidosryhmien laaja osallistuminen, 4) tuotteiden jatkuva parantaminen ja 5) poliittisten välineiden koordinoitu käyttö. Yhdenmätyn tuotepolitiikka oli määrä panna täytäntöön kolmenlaisella strategisella toiminnalla:

— Tuetaan osaltaan ylätasoon toimia ja varsinkin EU:n kestävän kehityksen strategiaa ⁽³⁾, EU:n kuudetta ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa ⁽⁴⁾ sekä kestävää kulutusta ja tuotantoa koskevaa kymmenvuotista puiteohjelmaa ⁽⁵⁾.

— Täydennetään tuotteisiin liittyviä nykyisiä politiikkoja tarjoamalla puitteet, joissa ympäristöongelmia voidaan tarkastella tuotteiden elinkaaren kannalta.

— Vahvistetaan ympäristöä koskevien tuotepolitiikan välineiden koordinoitua ja johdonmukaisuutta.

2.3 Yhdenmätyn tuotepolitiikan periaatteet on nivottu kokonaisvaltaisiin kestävän kulutuksen ja tuotannon ja kestävän teollisuuspolitiikan puitteisiin vuoden 2008 toimintaohjelmassa ⁽⁶⁾. Tuotepolitiikkaa koskevalla tiedonannolla aloitettu prosessi on sisällytetty toimintaohjelmaan tuloksellisesti, ja prosessi etenee tehokkaasti.

2.4 Yhdenmätyn tuotepolitiikan periaatteet sisällytettiin tuotepolitiikkasuunnittelulainsäädäntöön energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevassa direktiivissä. Sen soveltamisalaa laajennettiin vuonna 2009 uusiin tuoteryhmiin (energiaan liittyviin tuotteisiin) kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman yhteydessä ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Kestävä kehitys koskeva uudistettu EU:n strategia, 9. kesäkuuta 2006, neuvoston asiakirja 10117/06.

⁽⁴⁾ KOM(2001) 31 lopullinen.

⁽⁵⁾ Ks. http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_scpp/scpp_tenyearframprog.shtml.

⁽⁶⁾ KOM(2008) 397 lopullinen.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista.

⁽¹⁾ EUVL C 80, 30.3.2004, s. 39–44, ja EUVL C 218, 11.9.2009, s. 46.

⁽²⁾ KOM(2003) 302 lopullinen.

2.5 Jätteitä koskevassa uudessa puitedirektiivissä ⁽⁸⁾ tehdään oikeudellisesti sitovia useista yhdenmetytyn tuotepolitiikan osatekijöistä ja varsinkin vaatimuksesta, että jätepolitiikkaa kehitettäessä tarkastellaan materiaalien koko elinkaarta.

2.6 Luonnonvarojen kestävää käyttöä ja jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskevissa teemakohtaisissa strategioissa on hyväksytty elinkaariajattelu ja vaatimus jatkuvasta parannustyöstä ⁽⁹⁾ sekä periaate markkinoiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä ⁽¹⁰⁾. Esimerkkinä tästä on jätestrategiassa esitetty vaatimus perustaa EU:hun vahvat kierrätysmarkkinat.

2.7 Yhdenmetytyn tuotepolitiikkaa koskevan tiedonannon jälkeen komissiossa alettiin välittömästi kehittää elinkaariarvioinnin eurooppalaista foorumia, laatuvarmistettua eurooppalaista elinkaaritietokantaa (*European Reference Life Cycle Data Base*) ja elinkaariarvioinnin käsikirjaa.

2.8 EU:ssa on kaiken kaikkiaan edistytty merkittävästi ympäristönäkökohdat huomioon ottavien tuotepolitiikkojen käyttöönotossa. Koska yhdenmetytyn tuotepolitiikka on kuitenkin pikeminkin prosessi kuin lopullinen tila, on jatkossakin vielä runsaasti aihetta lisätoimiin.

2.9 Käsitettä voidaan soveltaa myös palveluihin sekä toimiin, joilla parannetaan muiden kuin teollisuustuotteiden ympäristöominaisuuksia. Yhdenmetytyn tuotepolitiikan mukaisia vero- ja tukivälineitä ei ole vielä sovellettu yhteisön tasolla.

2.10 Yhdenmetytyn tuotepolitiikan sisällyttämistä muihin politiikkoihin on vaikea dokumentoida, koska uusissa politiikoissa on vain harvoin selkeitä viittauksia siihen. Kaiken kaikkiaan tärkeimmät teollisuudenalat ja päätöksentekijät ovat kuitenkin yhä enenevässä määrin ottaneet elinkaariajattelun omakseen, ja elinkaaritietojen saatavuus on lisääntynyt. Myös menetelmistä ollaan yhä useammin yksimielisiä. Hyviä tuloksia on myös saavutettu sellaisten tuotteiden määrittämisessä, jotka tarjoavat eniten mahdollisuuksia parannuksiin, sekä mahdollisten parannustoimenpiteiden kartoittamisessa.

2.11 Kuluttajavalistus, ekologista suunnittelua koskeva lainsäädäntö, puhdas tuotanto ja ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ovat nykyisin kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman keskiössä. Toimintaohjelmalla viedään eteenpäin yhdenmetytyn tuotepolitiikasta annetulla tiedonannolla käynnistettyä prosessia ja pyritään avaamaan markkinoilla uusia mahdollisuuksia kestävämmille tuotteille sekä edistämään järkevämpää kulutusta. Tiedonannossa todetaan, että toimintaohjelman uudelleentarkastelu vuonna 2012 tarjoaa erinomaisen tilaisuuden arvioida tarkemmin yhdenmetytyn tuotepolitiikan kehitystä.

3. Yleistä

3.1 ETSK suhtautuu myönteisesti Euroopan komission antamaan yhdenmetytyn tuotepolitiikan täytäntöönpanokertomukseen ja sen liitteenä olevaan valmisteluasiakirjaan, jossa komission yksiköt esittävät perusteellisen selvityksen yhdenmetytyn tuotepolitiikan periaatteiden täytäntöönpanoprosessista. Erilaisten aloit-

teiden ja niiden komissiossa saaman konkreettisen muodon esittelyn lisäksi esitetään myös hyödyllinen vertailu eri jäsenvaltioiden tilanteesta ja erityispiirteistä. Kertomus on aiheellisesti nivottu kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman muodostamaan laajempaan yhteyteen.

3.2 Euroopan komission vuonna 2003 julkaisema alkuperäinen tiedonanto yhdenmetytyn tuotepolitiikasta oli selkeästi avuksi hedelmällisen keskustelun avaamisessa. Siinä arvioitiin EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja erilaisten sidosryhmien roolia siinä, miten tuotteiden ympäristövaikutuksia saataisiin vähennettyä mahdollisimman paljon. Keskustelu on myös muuttanut käsityksiä itse asiasta. Se on auttanut kehittämään määrätietoisesti asianmukaisia poliittisia ja oikeudellisia välineitä, joiden avulla tuotteiden ympäristövaikutuksia voidaan vähentää kautta linjan.

3.3 Tavoitteena oli luoda tuotteen elinkaariarviointiperiaatteen pohjalta käsitteelliset puitteet, jotka voisivat auttaa parantamaan tuotteiden ympäristövaikutuksiin kohdistuvien erilaisten poliittisten välineiden koordinoitua ja johdonmukaisuutta.

3.4 Yhdenmetytyn tuotepolitiikan viisi peruseriaatetta on kaiken kaikkiaan onnistuttu sisällyttämään hallinto- ja lainsäädäntöelinten sekä sidosryhmien työskentelyyn. Periaatteet muodostavat pohjan myös kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmalle, joka jatkaa luontevasti yhdenmetytyn tuotepolitiikasta annetun tiedonannon käynnistämää prosessia.

3.5 ETSK on tyytyväinen siihen, että kaikki viisi peruseriaatetta ovat saaneet virallisen aseman EU:n direktiiveissä ja poliittisissa asiakirjoissa: 1) Elinkaariajattelu on ekologista suunnittelua koskevan direktiivin lähtökohda. 2) Yhteistyötä kansallisten ja Euroopan laajuisten markkinoiden kanssa on pyritty tiivistämään kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman ja kannustimien avulla. 3) Sidosryhmät osallistuvat toimintaan sekä Euroopan laajuisesti että jäsenvaltioissa erilaisten aloitteiden kautta. 4) Tuotteiden toimivuuden jatkuva parantaminen kuuluu myös erottamattomana osana kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmaan. 5) Välineiden koordinoitua ja johdonmukaisuutta on parannettu, jotta kaikki kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmassa sovellettavan yhdenmetytyn lähestymistavan synergia-vaikutukset saadaan hyödynnettyä.

3.6 Yhdenmetytyn lähestymistapaan perustuvassa strategiassa otetaan asianmukaisesti huomioon toissijaisuuden periaate ja kunkin jäsenvaltion erityispiirteet, ja sen tavoitteena on varmistaa, etteivät sisämarkkinoiden kilpailuolosuhteet häiriinny. ETSK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että periaatteiden ja poliittisten välineiden käytännön täytäntöönpano tapahtuu pääasiassa alemmilla tasoilla, tavarantoimittajan ja kuluttajan välisen markkinavuorovaikutuksen tuloksena. Tästä syystä käytössä olisi olta- tava tehokkaita välineitä, jotka ovat kaikkien asianomaisten yleisesti hyväksyviä.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta.

⁽⁹⁾ KOM(2005) 670 lopullinen.

⁽¹⁰⁾ KOM(2005) 666 lopullinen.

3.7 Vaikka yhdenntetty tuotepolitiikka on tuottanut tuloksia ja sitä on toteutettu useiden konkreettisten poliittisten välineiden avulla, ETSK katsoo, että nyt olisi aika tarkastella lähemmin yhdenntetyn tuotepolitiikan täytäntöönpanon tehokkuutta. Arvioinnissa olisi tarkasteltava erityisesti täytäntöönpanon onnistumista ja toisaalta esteitä ja epäonnistumisia, jotta kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman arvioinnin yhteydessä vuonna 2012 voidaan tehdä tarvittavat korjaukset ja varmistaa näin vaadittu tuloksellisuus.

3.8 Lisäksi ETSK on vakuuttunut siitä, etteivät tällaisen tuotesuuntautuneen politiikan vaikutukset yllä täyteen tehoon, ellei toimenpiteitä panna täytäntöön maailmanlaajuisesti taloudelliset ja kulttuurierot huomioon ottaen. Yleinen tullietuusjärjestelmä, jossa keskitytään alueellisiin kauppasopimuksiin ja tuetaan kehityksensä kestävää kehitystä, on hyvä esimerkki mekanismista, jossa viittiä yhdenntetyn tuotepolitiikan periaatetta sovelletaan tehokkaasti maailmanlaajuisella tasolla.

4. Erityistä

4.1 Vaikka yhdenntetty tuotepolitiikka käsittelee kysymystä markkinavoimista, mikä onkin ratkaisevan tärkeää yhdenntetyn tuotepolitiikan ja muiden välineiden onnistumiselle, ETSK katsoo, että markkinavälineiden eli esimerkiksi ympäristöveron ja kannustimien käytössä on vielä paljon kehittämisen varaa, jotta niiden soveltamisessa voitaisiin edetä koordinoitusti. EU:lla on tässä asiassa kuitenkin kiistatta pienempi rooli kuin jäsenvaltioilla. Markkinavälineiden merkitystä on jossain määrin tuotu esiin komission vuonna 2007 antamassa vihreässä kirjassa ja sidosryhmien laajassa kuulemisprosessissa. ETSK ehdottaa kuitenkin, että jäsenvaltioiden kokemustenvaihtoon ja erityisesti kannustimiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä pitkäaikaisten vapaaehtoisten sopimusten merkitykseen kiinnitetään enemmän huomiota.

4.2 Tuotteisiin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyy läheisesti myös standardointikysymys. ETSK on vakuuttunut siitä, että moottoriajoneuvoille asetettujen päästönormien lisäksi standardoinnista olisi hyötyä myös monille muille tuotteille. Se voisi vaikuttaa myönteisesti esimerkiksi niiden kierrätettävyyteen ja ympäristöystävällisyyteen sekä moniin muihin ympäristönäkökohtiin. Standardoinnilla on keskeinen asema myös ekologista suunnittelua koskevan direktiivin täytäntöönpanossa, ja sitä olisi edelleen vahvistettava. Standardoinnin etuna on, että siihen voivat osallistua kaikki sidosryhmät.

4.3 EMAS ja ISO 14001 ovat vapaaehtoisia ympäristöasioiden hallintavälineitä, jotka tukevat yhdenntettyä tuotepolitiikkaa ja muita asiaan liittyviä politiikkoja. EMAS-järjestelmän tiukat hallinto- ja tarkastusvaatimukset haittaavat selvästikin sen yleistymistä ja sulkevat pienet ja keskiuuret yritykset sen ulkopuolelle. ISO 14001 on yleisemmin käytössä osin laajemman soveltamisalansa vuoksi, mutta erityisesti siksi, että se soveltuu paremmin globaalisti toimiville yrityksille. ETSK katsoo, että näiden kahden ympäristöjärjestelmän lähentäminen voisi auttaa varmistamaan EMAS-järjestelmän systemaattisemman täytäntöönpanon kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman osana.

4.4 Kaikki määräykset, toimintalinjaukset tai välineet, myös ne, jotka on tarkoitettu kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman täytäntöönpanemiseksi, olisi laadittava ja hyväksyttävä tavalla, joka ei haittaa sisämarkkinoiden kilpailulojoja tai toimintaa ja joka noudattaa täysin paremman sääntelyn periaatetta ja kestävän kehityksen tavoitetta.

4.5 Joitakin poliittisia välineitä on jo otettu käyttöön, ja niiden aikaansaamat myönteiset tulokset edistävät kestävämpää kulutusta ja tuotantoa EU:ssa. Olisikin syytä varmistaa, etteivät uudet politiikat ole päällekkäisiä tai ristiriitaisia olemassa olevien EU:n politiikkojen ja välineiden kanssa. Muutoin EU:n talouden kilpailukyky voisi kärsiä merkittävästi: lopullisen päätöksen tekemisen pitäisi aina kuulua valistuneelle kuluttajalle.

4.6 ETSK on vakuuttunut siitä, että vain sellainen johdonmukainen politiikka, johon ei liity tarpeetonta hallinnollista byrokratiaa, voi tarjota kannustavan oikeudellisen kehyksen investoinneille EU:ssa. Vain sellaisessa kehyksessä voidaan luoda uusia työpaikkoja ja säilyttää olemassa olevat työpaikat sekä vähentää järjestelmällisesti ympäristöön kohdistuvaa painetta. Kemiallisiin aineisiin ja rakennusmateriaaleihin sovellettava säädöskehys sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteita koskevat säännöt pienentävät ristiriitaisten toimien riskiä. Näihin aiheisiin liittyy merkittävää oikeudellista epävarmuutta ja epä johdonmukaisuutta, ja niiden käsittely vaatii erityistä huolellisuutta. REACH-asetuksen⁽¹⁾ seuraava uudelleentarkastelu tarjoaa erinomaisen tilaisuuden parantaa johdonmukaisuutta ja harkita useiden alakohtaisten säädösten yhdistämistä äskettäin hyväksytyyn EU:n horisontaaliseen kemikaalilainsäädäntöön.

4.7 Kustannustehokkuus on myös olennainen edellytys kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman onnistumiselle. Alustavaa vaikutus- ja hyötyanalyysia olisi täydennettävä tutkimuksilla, jotka osoittavat koko elinkeinoalan ja yksittäisten yritysten mahdollisuudet, sillä makro- ja mikrotaloudellisten analyysien tulokset ovat usein hyvin erilaisia todellisessa talouselämässä.

4.8 Arviointimenettelyssä olisi otettava huomioon myös tärkeimmät arvoketjut mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja niin avoimesti kuin mahdollista. Ekologista suunnittelua ja ympäristömerkkejä koskeva voimassa oleva lainsäädäntö ei saa haitata eurooppalaisten tuotteiden kilpailua muilta talousalueilta peräisin olevien tuotteiden kanssa eikä johtaa siihen, että markkinat eivät reagoi riittävästi kestävämpiin tuotteisiin. Sen olisi päinvastoin autettava eurooppalaisia tuotteita menestykseen sisämarkkinoilla ja kansainvälisillä markkinoilla. Kaikkien aloitteiden, erityisesti tuotemerkintöjä koskevien ja kulutustapojen muuttamiseen pyrkivien, olisi perustuttava vankkaan, todistettuun tieteelliseen näyttöön. Merkintöjen hyöty on vähäinen yritysten keskinäisessä kaupassa. Tuotemerkinnät ovatkin vain yksi keino tiedottaa tuotteiden ympäristöystävällisyydestä kuluttajille. Muitakin tiedon välityskäytöksiä, kuten kansainvälisiä standardeja, olisi tutkittava.

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista. Komissio voi tarkistaa ja muuttaa REACH-asetuksen liitteitä 131 artiklan nojalla, ja 138 artiklassa ja muissa REACH-asetuksen säännöksissä säädetään erikseen useista uudelleentarkasteluista.

4.9 Talous on pidettävä riittävän joustavana, jotta varmistetaan, että tuotekehittelyllä vastataan paremmin kuluttajan tarpeisiin selkeästi määritetyissä markkinaolosuhteissa. Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen kaikkialla EU:ssa perustuu käytännössä talousalan vapaaehtoisuuteen.

4.10 Komitea haluaakin ilmaista tukensa yhdennetylle tuotepolitiikalle ja kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelmalle, joilla pyritään tukemaan kestävämpien tuotteiden ja tuotantoprosessien kehittelyä. Lähestymistapa tuo enemmän lisäarvoa sekä ympäristölle että Euroopan talouden kilpailukyvyille. Se saattaa myös avata uusia markkinoita sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. Uusien markkinoiden olisi samanaikaisesti suosittava ekoinnovaatioita ja oltava tehokkaat. Tämä edellyttää yhteisön tukivarojen osoittamista kestävän teknologian tutkimus- ja kehittämistyöhön kansallisten julkisten investointien lisäksi. Hiilidioksidipäästöihin liittyvistä rahoitusvälineistä saatavien tulojen suuntaamista kestäväan teknologiaan kohdistuviin investointeihin olisi harkittava.

4.11 ETSK on vakuuttunut siitä, että etusijalle olisikin asetettava jo olemassa olevat yhteisöohjelmat, kuten SET-suunnitelma (Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma), ETAP-suunnitelma (ympäristöteknologian toimintasuunnitelma) tai teknologiafoorumit. Markkinoilla tarvittava muutos edellyttää kuitenkin enemmän taloudellista panostusta. Huomiota olisi kiinnitettävä erityisesti koordinointiin ja riittävän kunnianhimoiseen tavoitetasoon, erityisesti kun on kyse paikallis- tai alueviranomaisten tai EU:n myöntämien julkisin varoin rahoitetuista toimenpiteistä.

4.12 Elintarvikkeiden kestävää kulutusta ja tuotantoa käsittelevä eurooppalainen pyöreän pöydän neuvottelukunta on menestyksenkäs aloite, jonka yhtenä puheenjohtajana toimii Euroopan komissio ja joka saa tukea YK:n ympäristöohjelmasta (UNEP) ja Euroopan ympäristökeskukselta. Siihen osallistuu Eu-

roopan tason sidosryhmiä, ja se on näin voinut omaksua yhdenmukaisen elinkaariajattelutavan ja edistää avointa, tulossuuntautunutta vuoropuhelua kaikissa elintarvikeketjun vaiheissa. Sen tavoitteena on tukea tieteeseen pohjautuvaa, johdonmukaista lähestymistapaa ja tehdä elintarvikeketjusta merkittävä kestävä kulutuksen ja tuotannon edistäjä Euroopassa. Huomioon otetaan myös maailmanlaajuinen kestävä kulutuksen ja tuotannon ohjelma ⁽¹²⁾.

4.13 Yhdennetyt tuotepolitiikan sekä kestävän kulutuksen ja tuotannon sekä kestävän teollisuuspolitiikan toimintaohjelman toteuttamisen tulee olla dynaaminen prosessi, joka perustuu eri osapuolten (aina yrityksistä ja poliittisista päättäjäistä kuluttajajärjestöihin ja ympäristöalan kansalaisjärjestöihin) väliseen jatkuvaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön, jotta voitaisiin vahvistaa kuluttajille suunnatussa viestinnässä käytettäviä välineitä ja ekologista tuotantoa sekä edistää kestäväpohjaisia julkisia hankintoja ja ostoja.

4.14 Ekoinnovaatioiden tutkimukseen ja kehittämiseen osallistuvien toimijoiden, talouselämän ja yritysten sekä tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen yhteistyön tiivistämisen pitäisi synnyttää alalle ratkaisevan tärkeitä innovaatioita. Lisäksi sen pitäisi auttaa varmistamaan teollis- ja tekijänoikeuksilla suojatun taitotiedon siirto sekä osaamisen ja uusien taitojen kehittyminen, sillä ilman niitä yhdennetty tuotepolitiikka jäisi haaveeksi.

4.15 Yhdennetyt tuotepolitiikan käsitteen kehittäminen erillään kestävä kulutuksen ja tuotannon sekä kestävä teollisuuspolitiikan toimintaohjelmasta saattaisi turhaan aiheuttaa oikeudellista epä johdonmukaisuutta ja epävarmuutta. Tästä syystä ETSK yhtyy täysin siihen näkemykseen, että tulevat yhdennettyyn tuotepolitiikkaan liittyvät toimet olisi arvioitava ja toteutettava vastedes osana kestävä kulutuksen ja tuotannon sekä kestävä teollisuuspolitiikan toimintaohjelman muodostamaa kokonaisuutta.

Bryssel 21. lokakuuta 2010

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

⁽¹²⁾ www.food-scp.eu.